

Մանուկյան տողը.
Առաջին երեսը 5

ԵԱՍՏԱՍ ԱԶԳԱՅ ՅԵՒ

Gérant responsable
A. SAKAİAN

ԾՈՂԻԿ տարարք երկու անգամ կը հրատարակուի Չորեք-
տարի և Նաբար օրերն : — Տարեկան բաժանորդագրութեան
զիմն է 100 դուրու արծար , — Վեցամսեայն 50 . — Գաւա-
ռաց համար 115 դր : Վեցամսեայ 60

Որ եւ է նամակ կամ գրութիւն պէտք է ուղղիլ
Առ Արտօնաւութեան Անոն Սահման ,
Կ. Պոլիս , Պապը Ալի ճատկան թիւ 20 :
Խմբագրութեան յանձնուած գրութիւնն է չեն տրուիր :

Թիւ 81 Ա. ՏԱՐԻ

Թիւ 40 ՓԱՐՈ.

1887 ՄԵԴԱՄԲԻ 30 ԶՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՀՈՒՐԵՐ

Ճշմարիտ է որ այժմ մուլլզային վար .
Հութեան մէջ գործոն մաս մը եթէ
կայ , այն ալ Պատ . Կրօն . Ժողովն է որ
անխոնջ կաչսատի միշտ . ինչպէս որ
երկուշարթի օրն իւր շաբաթական
նիստը կազմեց անընդհատ ի Պատրի-
արքարան և հետևեալ խնդիրներով
զբաղեցաւ :

Տիգրանակերտէ հասած վերջին
լուրերէ տեղեկանալով որ կրօնափո-
խութիւնը օրքան զօր յառաջանալու
վրայ է և թէ տեղւոյն ազգայինք թէ
նիւթապէս և թէ բարոյապէս թշուառ
վիճակ մը ունին , իւր ներկայութեան
հրաւիրած էր Դերձակեան Դեր . Արիս-
տակէս Եպիսկոպոսն և Մինասեան
Յովհաննէս էֆէնտին որպէս զի նոցա
տեղեկութիւններն առնելով պէտք ե-
ղածն տնօրինէ : Բանաւոր պատճա-
ռաւ մը Դեր . Արիստակէս Եպիսկո-
պոս չեր կրցած ներկայանալ ուստի
միայն Մինասեան էֆէնտի ներկայա-
նալով , հարկ եղած տեղեկութիւննե-
րը տուաւ և Ժողովն վերջնական որո-
շում մը տալու համար արժան դա-
տեց Գեր . Արիստակէս Եպիսկոպոսն
եւս լսել :

Մանիսայի Տէր Յովհաննէս ծերու-
նի քահանային խնդրանաց համեմատ ,
Ժողովն արտօնեց նմա երթալ իւր
հայրծնիքն ի Մանիսա և յորդորեց
անդ չեզոք դիրք մը բռնելով նսակիլ
իւր տան մէջ , մինչև որ լուծուի Մա-
նիսայի ծանուցեալ խնդիրն :

Ամսոյս Զեին իզմիրի առաջնորդ
Մելքիսեդեկ Սրբազն Գլոբ Աղաճ
ուղեւորեր է տեղւոյն եկեղեցւոյ օծ-
ման հանդէսը կատարելու համար որ
տարիներէ հետէ վերաշինուած և
ցարդ օծուած էք : Այս ուղեւորու-
թեան առթիւ , դիշեր մը Մաղնիսա
թնալով չնորհունակին ասպնջականու-
թիւնը վայելէլ յետոյ շարունակեր է
իւր ուղին :

Վաեմ . Ստեփան բաշա Ասլանեան
որ ժամանակէ մը ի վեր Բարիլ կը
գտնուէր , այս առաւոտ մայրաքա-
ղաքս հասեր է :

ԿՈՆԴԱԿ ՀԱՐՍԱՆԵԱՑ ՍՏԵՓԱՆՈՍ ՊԱՏՐԻԱՐՔԻ ՕՐՈՎ

Նոյեմբեր նէ-էն

Ե. Քողքն սատէ չիչէքի սէլիմիէ
լինիցի , մի օրինակ էլայի , Եվսատի . և

Ետնայի , և ոչ բնաւ յայլ ինչ նիւթոյ ,
զի արգիլեալ է ամենեին :

Էլա և էվսատ հարսնէտէրքն՝ յետ
լրանալոյ հարսանեաց առաքեսցեն
զայն քողքն յեկեղեցի թէմին իւր-
եանց առ խնամակալուն որբ աղջկանց .
զի յորժամ որբ և աղքատ աղջկունք
ամուսնացեն , տացէ նոցա ձրի զի
արասցեն քողք , և շինեսցեն յետոյ
հանդերձ և զգեցցեն , որ աղօթող
լինիցին վասն պարգեողաց նոցա :

Քողքի վրայ էլմասեղէն բան կա-
պել , կամ թէլէ թաճ կապել ամենե-
ւին մէն եղեալ է , փափագ ունեցողն
եթէ թէլրէլ ունիցի , ի վրայ քողքին
զայն թէլրէլ էն կապեսցէ փոխանակ .
թաճին :

Զ. Տեարք հարսանեաց մի կոչես-
ցեն զբարեկամս կամ զգրացիս իւր-
եանց ի հարսանիս , և եթէ կոչեսցեն
և հրաւիրեալքն մի գնացեն վասն
Յահմանադրութեան ազգային կանո-
նաց , և մի բնաւ ուղարկեսցեն ըն-
ծայս ինչ աչք ի լոյս , կամ երեսու-
սէ : Կամ այլ ինչ անուամբ՝ թէ յա-
ւուրս հարսանեաց և թէ յետոյ : Իսկ
եթէ առաքեսցին ոմանք տեարք
հարսանեաց մի ընդունիցին զընծայ-
սըն՝ այլ յետո դարձուսցեն :

Է. Կոչեսցին ի հարսանիս աղդա-

կանքն և կնքահայրն, նաև փեսայն եթէ ունեցի վարպետ, և նոքա՝ ևս սէլքով շէքէր կամ քետասէով անոյշ մի տանիցեն, զի այսպիսի ընծայք յամենայն ժամանակո բոլորովին արգիլեալք են:

Ը. Կնքահայր կամ կնքամայր առնուլ թէ ի հեռի և թէ ի մօտ տեղ՝ յաւուր կիւրակէ բնաւ մի երթիցեն. այլ քանի մը օր յառաջ առանձինն հրաւիրեցեն:

Թ. Ի հարսանիսն չենկի մի դտանիցի եթէ այր իցէ չենկին և եթէ կին, և սաշը մի լինիցի, և ի ճանապարհին չալլը մի չալեացի:

Ժ. Ի կերակուրս հարսանեաց խամուր իշի բնաւ մի լինիցի. և առաջին էլային կերակուրքն՝ հանդերձ անուշեղինօք տասը տեսակ եղիցի, և երկրորդ էլային վեց տեսակ, և էվոատին չորս տեսակ, և առաջին էտնային երեք տեսակ, և երկրորդ էտնային երկու տեսակ եղիցի, և ոչ աւելի ամենեւին:

ԺԱ. Ի կիւրակէ օրն հինայ տանել մի լինիցի, այլ օր առաջ ի կողմանէ փեսային այր մի առեալ ըզքօղքն և զմոնն տարցէ ի տուն հարսին, և եթէ կամին՝ կին մի ևս ընդ նմա երթիցէ:

ԺԲ. Տուն հարսին եթէ հեռի իցէ՝ կամ ծով աշըրը, զհարսն ֆէրաճէով բերցին ի ցերեկի յաւուր կիւրակէի, և մի հանդիսիւ ի գիշերի:

ԺԳ. Հարսին և փեսային մոմն այսպէս լիցի, մոմն առաջին էլային չիփթը հինգ օխանոց, երկրորդ էլային չորս օխայ, էվոատին երեք օխայ, առաջին էտնային երկու օխայ, և երկրորդ էտնային մէկ օխայ, և աւելի քան զսոսա մի լինիցի, և մոմերուն վրայ թէլ կամ սուտ ծաղիկ մի դտանիցի այլ սատէ լինիցի, և եթէ ոք ունիցի փափաք՝ թէլսիդ դորտէլա կապեսցէ և ոչ այլ ինչ:

ԺԴ. Ի ձեռս փեսային թուր, կամ ի վիզն պօյուն եազլզի, ի դլուխ թէլ կամ էլմասեղէն զարդ ամենեւին մի դտանիցի, այլ միայն նարօտն լինիցի նշան փեսայութեան, և մի ի տուն հարսին թէլ կամ ողբան ամենեւին զարդ ամենեւին մի դտանիցի, այլ միայն նարօտն լինիցի նշան փեսայութեան, և մի ի տուն հարսին թէլ կամ ողբան ամենեւին զարդ ամենեւին մի դտանիցի, այլ միայն նարօտն լինիցի:

ԺԵ. Օթէ հարսանետունն մօտ իցէ և հարսառ երթիցեն, ի ճանապարհին:

Եկեղեցական զգեստ՝ շուրջառ, շապիկ մի զգեցցեն, զօնջայ կամ չալլը մի հանցեն առաջի փեսային, և դըռնչէք ընծայ մի տացեն փեսային, զի արգիլեալէ:

ԺԶ. Հարսն և փեսան քանի մի օր յառաջ քան զպսակն խոստովանեսցին և հաղորդեսցին, և պսակն լինիցի զկնի կէս գիշերին՝ որ լուսանայ երկուշարթի, թագառութիւն հարսանեաց ևս ինոյն առաւօտուն լինիցի, և լրացի հարսանիքն, և ամենայն հարսնեւորք առանց ճաշ ինչ առնելոյ ի տան հարսանեաց՝ երթիցեն ի տունս իւրեանց:

ԺԷ. Ի կողմանէ ծնողաց փեսային կամ աղգականաց, և կամ ի կողմանէ կնքահօրն՝ երեստեսէ կամ այլ ինչ ընծայ մի տացի հարսին, և ոչ հարսն տացէ ընծայ ինչ նոցին:

ԺԸ. Ի ձեռքպաքի օրն ի տուն աղջկան բազմութեամբ մի երթիցեն, և հացկերոյթ մի լինիցի, և փեսային ընծայ ինչ ամենեւին մի տացի:

ԺԹ. Եէտի անունն ամենեւին արգիլեալէ, բայց յետ աւուրց ինչ ի կողմանէ աղջկան ի տեսութիւն հարսին երթիցեն, բայց ընծայ բնաւ երբէք մի տանիցեն:

ԵՒ. յառաջին բարեկենդանին ի դընալն իւրեանց ի տուն փեսային, և յառաջին զատկին ի բերելն հարսն ի տուն իւրեանց, փեսային կամ հարսին ընծայ մի տացեն, և մի առնուցուն:

Նոյնպէս ի կաղանդի կամ ի տուն ծննդեան և ի Սուրբ Զատկի՝ մինչ երթայ փեսայն ի չնորհաւորութիւն առաջգականս հարսին, նոր փեսայէ ասելով՝ ամենեւին ընծայ մի տացի, ոչ չէվրէ և ոչ այլ ինչ:

Ի. Պէշին և նորին թախըմն ի կողմանէ հարսին մի յուղարկեսցեն, և մի եւս փոխանակ պէշիկի ընծայ տացի, և մի բնաւ ի կողմանէ փեսային պահանջեսցեն, զի այսպիսի ընծայք բոլորովին մէն եղեալէ:

Ի. Ի գալն միսափիրաց միայն խահիկ տացի, և ոչ բնաւ անուշեղէն ի քսիր, ամպէրեէ, շէրպէթ, և կամ այլ ինչ այսպիսի, զի ամենեւին մէն եղեալէ:

Ա. Ընտանիք ննջեցելոյն թէ արք և թէ կանայք մի շինեսցեն և մի զգեցցեցեն զսեւ հանդերձս, զի ոչ է յԱստուածային հրամանաց, և ոչ յեկեղեցական կանոնաց, այլ հետեւողութիւն անօդուտ սովորութեան, իսկ ինչան սպառութիւն՝ եթէ կամեսցին կանայք՝ կապեսցեն ի գլուխ իւրեանց սեւ եէմէնի:

Բ. Յաւուրը կիրակամուտի ննջեցելոյն՝ գրսէն մարդ մի կոչեսցեն ի հացկերոյթ, այլ եկեսցեն քահանայք որք զպաշտօն ննջեցելոյն կատարեն, և չէօրէկ կամ լօխմայ մի արասցեն:

Ցպա որք կամին ննջեցելոյն բարի առնել, վասն հոգեւոյ նորա տացեն քառասնից քահանայից, և ողորմութիւն հիւանդանոցաց, տնանկաց և կարօտելոց :

Գ. Որք երթանի տուն սպաւորաց՝ դլուխ ողջ կենայ ասել, խահիկ կամ շէքէր կամ այլ ինչ ընծայ մի տանիցեն և մի յուղարկեսցեն, իսկ եթէ յուղարկեսցեն, մի ընդունիցեն զընծայսն այլ յետս դարձուցեն :

Դ. Որք բարով նստիս երթան առարեկամս և առ աղգականս վասն հօր տուն առնլոյ կամ տուն շինելոյ, տուն մտնողիէք ընծայ մի տանիցեն և մի յուղարկեսցեն :

Ե. Սէլէով շէքէր կամ քետակավ անոյշ կամ այլ այսպիսի ինչ ընծայ տանել կամ յուղարկել յամենայն ժամանակս և յամենայն տեղիս բնաւ երբէք մի լինիցի, ամենեւին արգիլեալէ:

Զ. Ի գալն միսափիրաց միայն խահիկ տացի, և ոչ բնաւ անուշեղէն ի քսիր, ամպէրեէ, շէրպէթ, և կամ այլ ինչ այսպիսի, զի ամենեւին մէն եղեալէ :

Է. Ֆէրաճէք լիցին առանց օյմայի, և մինչև հինգ զաթ խայթանով և ոչ աւելի, և մի լիցի սրմալը կամ իրէքը ի խարճով, ֆիթիլի կամ սիւզէնիլի, այլ լինիցի կէս մէջքէն տաւխով և չափաւոր եախայով, և աչըս գոյն և պէթ ըէնկ մի լինիցի :

Ը. Սատէ կանանչ գունով հանդերձները ներքին և արտաքին՝ թէ արեաց և թէ կանանց ամենեւին արգիլեալէ, թէ ի մէջ տան և թէ արտաքայ, և կանայք մի կապեսցեն ի գլուխ իւրեանց կանանչ գունով եէմէնի:

մենի կամ այլ ինչ, և մի ծածկեսցեն զգլուխս իւրեանց եալընդամ թիւլպէնտով, զի մի ներքինն երեւեսցի, և եաշմախն պարկեշտութեամբ կապեսցի:

ԱՐՁԱԳԱՆՔ

ՏՆՏԵՍԸ ՏԵՍ ԻՆՉ ԸՐԱԼԻ շաբունակութիւնը յաջորդ թիւով պիտի հրատարակենք, այս առթիւ կը ծանուցանենք արդոյ ընթերցողաց թէ անձնական տկարութեան պատճառաւ շաբաթ մը բացակայ գտնուելու ստիպուած չը կրցինք աշակերտաց ոմսնց պէտք եղած դասերը տալ. նամանաւանդ Արևելքի խմբագրութեան, որ երբէք ընդունակութիւն չունի ուղիղ ընթանալու. ուստից ալ կը գտնայ չը գիտեմ այն միքանի պատուաբեր օժանդակ գրիչներն՝ որ մէկ քարթ մէծիտի համար ոչ թէ զրիչ՝ այլ ամբողջ սկզբունքնին շարժելու պատրաստ վարկենական համախոհներ են:

Պարոն Քալանթարեանցի մանկավարժական դադարումը անկողնոյս մէջ կարդացի—և լացի. զի անիծեալու սոսկալի կերպով կծեց զիս:

Ճանճերն ալ որչափ տաղտկացուցիչ եղան այս օրերս, Արևելքի երրորդ երեսի ապրանքներէն իւսկիւտարի Հրանդն ալ կը բզզայ ու կը բըզզայ, չենք կրնար ալ մաղթել որ ժամ առաջ ձմեռը գայ և ազատինք այդ զղուելի կենդանեաց բզզանքէն, զի ցաւալի է որ ձմրան պատրաստութիւն ոչ ոք տեսած է ցարդ:

Քազաքական ժողովը մնժապատիւ անդամք հրաժարեր են եղեր—վնաս չունի. Ատենապետաց ժողովը թող եռապատիկ ցանկ մ'ալ պատրաստէ և ընդհանուր ժողովն ալ ցուցանք ընտրութիւն մը—լմնցաւ գնաց, իսկ ազգային կենսական գործերը—ըլմնցաւ գնաց:

Բատ մեղ, Մեծ. ընտրեալք, հակառակ ամեն նկատողութեան եթէ ստանձնեն իւրեանց պաշտօն, ընդհանուր Ազգին մեծ բարիք մը ըրած կըլլան:

Ցելեմաքայ չորից թարգմանչաց, այս անգամ կեսարիայէն հինգերորդ մ'ալ աւելցաւ, այժմ գործը մնացած է յիշեալ թարգմանութեանց նկատմամբ եղած բազմաթիւ քննադատութիւններն թարգմանել որուն պիտի ձեռնարկուի ընդ հուպ՝ եթէ երբեք վերջանայ այդ քննադատութիւնը:

Արևելք՝ միշտ անպատասխանատու երեսին մէջ այնպէս երեւցնել կուզէ թէ, Պ. Պատկանեան Պոլիս գտնուած միջոցին Պոլսոյ հայոց միայն լաւ կողմերը տեսերէ, բայց յուով կողմերը դիտելու ժամանակ չէ ունեցեր—յանձանքը որուէ, Արևելքի վարչութիւնը որ Քամառ Գաթիպային ուղեցոյց առաջնորդնէր, ինչու համար ինքնինքն ու իւր գրօնիքէօրներն չէ ըցուցէր:

ԱՅԼԵՒԱՅԼՔ

ԱՇԽԱՐՀԻ ՎԵՐՋԼ
Գիտէ ք որչափ ժամանակէն պիտի գայ աշխարհիս վերջը:

Ճիշդ տասն միլիոն տարիէն:

Այս է ահա կլասքօվի համալսարանի նշանաւոր և գիտնական դաստուներէն, Պ. Վիլիամ Թօմասոնի նշանակած թուականը:

Սակայն չկարծուի բնաւ որ սոյն տասն միլիոն տարուան միջոցը սոսկ ենթադրութեամբ նշանակուած թուական մը լինի, քաւ լիցի, Այլ ընդհակառակն, խիստ նրբազննին հաշիւներու շնորհիւ, այսինքն արեւուն մի տարուան շրջանի մէջ կորուսած ջերմութիւնը ճշգիւ հաշուելով է որ Պ. Թօմասոն կարող եղած է գտնել նոյն իսկ վայրկեանը յարում արևուն ցոլացուցած ջերմութիւնը անրաւական պիտի լինի մեր երկրագնդին վրայ այլ ևս կենաց տեսականութիւնը ապահովելու:

Ուրեմն մեր յաջորդաց գեռ շատ երկար օրեր կան պահուած:

Ծաղիկ. — Խելք ունենայի և հաւատայի.

ՔԱՐԻԿԻ ՀԵՂԻԼ ՄԸ

Նախնի ժամանակներէ ի վեր Պա-

քուի մէջ քարիւզի հարուսա և առատաղբիւներ գտնուիլը գիտցուած է խելմը հրապաշտ ազգերէ, որք անդկը դիմէին, հազարաւոր տարիներէ յետէ երկրին մակերեւոյթին վրայ վառուած բնական կրակներուն առջեւիրենց պաշտամունքը կատարելու, Սակայն սոյն աղբերց առասպելական անուահման ճոխութեամն ու առատութեանը վրայ գաղափար մ'ունեցող չկար, և չպիտի ըլլար տակաւին գուցէ շատ տարիներ, եթէ 1887 Յունվարի մէջ տեղի ունեցած բարեբաղդ խուզարկութիւնը մը երեան չանէր Քարիւզի այն աստիճան առատաղբիւր մը յորմէ մի ժամու մէջ մօտաւորապէս 500,000 լիտրա քարիւզի յորդէ, Ղալաթիոյ աշտարակէն շատ բարձր հանելով հոսումը:

Այս աղբիւրը անմիջապէս գետ մը կը գոյացնէ, և կոկսի գէպի կասպից ծովը վաղել: Սոյն աղբեր հոսանքին քանակութիւնը ութին օր շարունակած ենելով օրը մինչեւ 110,000 հարիւրավոր գարիւզ յորդելու չափ աճեցաւ: Վերջը տակաւ առ տակաւ նուազելով 24 ժամու մէջ 40,000 հարիւրավորի իջաւ, որ նոյն իսկ Ամերիկայի ամբողջ աղբիւրներուն քանակութիւնէն ալ կրկին բարձր քանակութիւն մէ: Այս առթիւ քարիւզի գինը իւր տեղը 35 լիտրան օ սանթիմի իջաւ: Այժմ սորա փոխադրումը գիւրայնելու համար, Ռոշիլտ եղբարք 500 հազարամեծը երկայնութեամբ ահագին խողովակ մը շնել տալ կը ձեռնարկեն, և որ մօտաւորապէս 50 միլիոն Փլրանք պիտի արժէ:

Պաքուի մշտավառ հուրը պաշտող ազգերը այս նիւթին առատութիւնը տդիտանալէ զատ, հեռի էին նաևս երեակայելէ թէ նաւթը օր մը մաժ յեղափոխում մը յառաջ պիտի բերէ աշխարհի մէջ, թէ հազարաւոր մարդիկ, գուցէ ընտանիքներ պիտի սընանկան, և հազարաւոր այլ մարդիկ կամ ընտանիքներ պիտի հարցուանան, թէ երբեմն հրաշալեաց կարգն անցած գիւտեր մոռացութեան գերեզմանին մէջ սկիտի թաղուին, և թէ նոցա պիտի յաջորդեն այնպիսիք զորս ամենէն հեռաւես իմացականութիւնն իսկ չէր կարող երեակայել: Մոքա առ այժմ սոսկ ենթադրու-

թիւններ են, այլիրականութեան մօտ ենթագրութիւն, մանաւանդ թէ ըստ ամենայն հաւանականութեան քարիւղի հանքերը ածուխի հանքերէն շատ և հարուստ լինել կը թուին, և որ աւելին է, քարիւղը թէ արտաքերութեան և թէ գործածութեան տեսակետով ալքան զհանքային ածուխ անհամեմատելի եղանակաւ գերազանց է: Ինչ որ ալ ըլլայ, առաջին փորձը խիստ նպաստաւոր կը թուի, արդարեւ Ռուսա առ եղբարք քարիւղով բանով չողենաւ մը շնած են, սոյն նաւը հանքային ածխով բանող նաւերուն վրայ հետեւալ առաւելութիւնները կը ներկայացնէ:

- Ա. Պայրկենական կերպով կարելի է նաւը քալեցնել և կեցնել:
 Բ. Նաւը կանդ առած ժամանակ, ու և է նիւթի սպառումն հետեւաբար սպառման ծախք չկայ:
 Գ. Նաւը կրակարան չունի, հետեւաբար հրդեհի վտանքներէ ամրող ջովին զերծ է:
 Դ. Նաւուն այրելիք նիւթին ծանրութիւնը շատ նուազած է, որով այդ նիւթը համբարեն ալ գիւրացած է:
 Ե. Մուխ, մօխիր և այրած ածուխի մնացորդ չինելուն, աղտեղութեան պատճառք վերցուած են, և ամենուրեք մաքրութիւն կը տիրէ:
 Զ. Շոդեշարժ մեքենայն մեծ դիւրիւթեամբ կը գործածուի, և պայթելու վտանգէն ալ աղատէ:
- Ահաւասիկ առ այժմ սոյն քարիւղաշարժ մեքենային նաւարկութեան մէջ պատճառած առաւելութիւնները, տեսնենք գեռ ապագայն ինչեր չպիտի գտնէ:

Հաւկիթ. —Առանց արեւու ճառագայթի և կամ լուսի բռնելու՝ հաւկիթներուն թարմ ըլլալը գիտնալու համար, առ 120 կռամ հասարակաղ, մէկ լիտրա ջրի մէջ հալեցուր և երբ աղը ամբողջովին հալած է, քըն նել ուզած հաւկիթդ մէջը ձգէ: Եթէ նոյն օրուանն է, մինչև յատակը կիշնայ, եթէ առջի օրուանն է, ջրին մէջ տեղը կը լողայ, եթէ հինգ կամ աւելի օրուանն է, ջրին երեսէն այնչափ առաւել գուրս կելնէ, որչափ առաւել օրուանն է:

Մաղիկ—Արդեօք մարդ հաւկիթաց որպիսութիւնն ալ այս միջոցաւ կարելի է՝ զանազանել: Այս խնդիրը բայց մեզ՝ մեր Խոպէնսոն Պալի բաշացիէն ուրիշը չը կընար լուծել.

Որովհետեւ քարիւղի յատկութեանց և ապագային մէջ կատարելիք գերերուն վրայ շատ խօսեցանք, գէթ նորա պատճառած մի վնասին ալ մէկ դարմանը նշանակենք հոս:

Ամէն մարդ քարիւղի լամբերուն ստէպ ճաթելէն կը գանդատի, այս գանգատուներն առաւել ևս շատնալ սկասած են Պէյգօզի գործարանի շիշերը գործածուելէն ի վեր: Մինչև որ այդ գործարանը իւր ապրանքը լաւացնէ, ընթերցողք կընան հետևեալ միջոցն ի գործ դնել: Աղամանդի մը ծայրովք շիշին խողովակին ստորին կողմը ճեղք մը շինէ և այսպէս գործածէ շիշը: Այս միջոցը միշտ կը յաջողի և այս եղանակաւ ճեղքուած շիշերը կընան խիստ մեծ տաքութեան ենթարկել առանց ճաթելու:

ՊԱՀԱՆԱԿ ՊԱԼԵՂԱԾ ԷԹԻ ԽԻՒՂԱԾԱԾՈՒԾ

Սըղըր էթի խիւլասասը՝ կէրէք աթըլպանըն խասթէկեանէ թէրթիպ էյլէմէսինտէն վէ կէրէք իդթիզայի հալ աճէլէթէն պիր չօրպա եախօտ պիր Սոս եաբըլմաք իշխն իսթիմալինտէն նաշի հէր քէսին սէրէննազ պիլտիի պիր շէյ օլուշ տըր, համտա պու սէպէպտէն էճզախանէլէրտէն ֆիրուխէ օլընտըղը կիողի ատի պաքքալ տիւքքեաննարընտա տախի սաթըլմագատա օլընդընտան, Ամէիդատան ճէսիմ մըգտար էթ խիւլասասը կէլմէքտէ տիր: Պիր վագըթտան պէրու սըղըր էթի խիւլասասը եէրինէ պալէնա պալըղը էթի խիւլասասը գուլլանըլմաղա պաշանըպ, համտա պունը եաբմաք իշխն, Ամերիդանըն նիւ-Պատփօրթ շէրինտէ ճէսիմ ֆապրիգալար քիւշատ օլունմագտա տըր: Պիզէ մալիւմ տէեիլ իսէ տէ, իտտաա իտէնէր վար քի պալէնա խիւլասասը էթ խիւլասասը գատար նէֆիս վէ ֆայիտէլի տիր տէեու, հէր հալտէ պալըգ էթի խիւլասասը սըղըր էթի խիւլասասընտան չօդ զիատէ էհվէն օլմաերպ՝ եալընըզ եէմէքէր լէղիզ վէ էն պէօյիւք արանըլաճաք շէյ տահաթէմիղ տիր:

Էմինտէ իշպու նէվիճատ մաթահը խալիս էթ խիւլասասը շէքլինէ գօնուապ ալէմէ, վէ ալէլիսուասու խասթէկեանէ խոթիմալ օլունմագ իւզրէ ֆիրուխթ օլընաճազընա շիւպհէ եօգտըր, պինակէն ալէյին պու կիպի պիր հիլէտէն թէվէլլիւտ իտէնեք զիեան հայեաթ ու մէմաթ մէսէլէսու սիեազընտա օլմասը հասէպի իլէ, մէննի խուսուսընտա մէրճիինին նազարը տըգգաթընը տավէթ իտէրիզ:

ՄՈՒՀԱՐՐԻՐ

Պէյօղլու տողրու եօլունտա քեային Հալէպ չարշըլընտաքի Լօգանթամի Ռւմումի հագգընտա, պունտան ագտէմ զազէթանըզ վասըթասը իլէ թամալարըն նէֆասէթի, թագըլարըն թէմիզիկի վէ միւշթէրիյէ օլընան գէգէլլայէ իլթիֆաթտան պահս իլէ գիւաթլարըն էհվէնիյէթինի տախի տէրմիյան էթմիշ իտինիզ:

Սիթայիշինիզտէն թահրիք օլունարաք էլլէլի կիւն մէզքիւր լօգանթաեա իիթտիմ. Փիլվաքը թամալարըն նէֆասէթի, թագըլարըն թէմիզիկի, միւշթէրիյէ օլընան ըիայէթ եազմըշ օլուուղունըզ վէճճ իւզրէ տիկէր լօգանթալարտան բէք չօք զիեատէ ֆարքլը օլուուղունու իքրար իտէր իսէմ տէ, ֆիեաթճա էհվէնիեթ ֆարքը հէր հանկը թարափըմապաքտը իսէ տէ կէօրէմէտիմ, իլէրուտէ էկէր ֆիեաթլար թէնզիլ օլունաճար իսէ անը պիլմէմ, ֆագաթ՝ ֆիեաթճա շիմտիլիք տիկէր լօգանթալարտան հիշ պիր ֆարքը եօքտուր, պունունլա պէրապէր իշպու Լօքանթայի Ռւմումիյէ պիր տէքա կիտիպ թամամ իտէպիլին, իմոի տօղրուեու սէօլէմէք իշին, շուրաել իթիրաֆա մէնպուրում քիւտիկէր լօգանթալարտան տահա էհվէն օլմաերպ՝ եալընըզ եէմէքէր լէղիզ վէ էն պէօյիւք արանըլաճաք շէյ տահաթէմիղ տիր:

ԾԱՂԻԿ. —Պալատէքի մէքթուպտան աղնաշըլընտան նազարէն, սահիպ իմզա, թէմիզիկի վէ բայէթի

տախիլի հիսապ թութարաք, անլէ-
րին այրեծա պիր ֆիյաթը պուլունտը-
ղընա գանապիթ հասըլ իտէմէմիշ տիր:

ՍՕՆ ՊԱՀԱՐ ՄԵՍՍՈՐԻՖԻ

Սօն պահար մէվսիմի՝ պաշկա սէ-
նէլէրէ քըյասէն պու սէնէ բէք լա-
թիփ վէ կիւզէլ օլուու. հավանըն սօն
եալաշըլարընտան, չէմէնզարէր եէ-
շիլէնիպ սահարալար թապիի կիւզէլ-
լիքէր իլէ թէզեին օլունտը.

Հալ պու քի կիւլ տիքէնսիզ օլմազ
ֆէհվասընճա մէվսիմիլէ պարապէր
մէսարիփ գարընը տախի աշըլտըզըն-
տան, գատընլարը միւսթէնա թութ-
տուզումուզ հալտէ, էրքէքլէր իշին
պու սէնէնին սօն պահարը բէք տէ սէ-
փապախ ատտ օլունամաեանաք տըր
զանն իտէրիլ:

Իշպու սէօզիւմիւզիւ պիր տէրէ-
ճէեթէք թաստիք իշին, ամիտէքի
միւպահաստեը այնէն տէրճ իտէրիզ:

—Անտօնիկ ազա, պանա գալըրաա
պիր սահաթ էվէլ գըշըք օտուն
գէօմիրիւմիւզի ալսաք, եարըն օպիր
կիւն դէօյտէն էնէրսէք պիր տաղտա-
զա տա օ օլմասըն:

—Ալըրըզ ճանըմ աճէլէն նէ տիր,
եալաշ եալաշ:

—Աման ունութմա տա պու կիւն
պիր թօր ֆանէլա ալ, չօնութլարըն
ֆանէլալարը բէք էսկիմիշ. հազըր
ալըրօսամ բէք բահալը օլուեօր:

—Եիմտի օնուն վագթը մը եա,
էլալէթաէ ալաճաղը եալաշ եալաշ:

—Հա պաք, ունութմաճաղըտըմ
Ֆիլօրլա բուբուլըն ալլըրլարընը իս-
թէմիշլէր իտի գօլէճտէն:

—Վէրիբիզ, եալաշ եալաշ:

—Գա սնլար ֆրէնկ տիր, եալաշ-
տան աղնարլա՞ր, այըն պիրի տէրտէ-
մէզ ալլըդ իստէրլէր:

—Վարունլար իստէսինլէր եալաշ
եալաշ:

—Օ տէյիլ ամա, պիզ գէօյտէն նէ
զաման էնէճէյիլ:

—Ելալէթ վագթը կէլիրսէ էնէրիլ
եալաշ եալաշ:

—Եյի ամա եալաշ եալաշ գըշ
կէլիեօր:

—Կէլսին նէ օլուր, աճէլէմիլ եօք
եալաշ եալաշ:

—Գա ճանըմ նէ տիր պու կիւն

պիր եալաշ եալաշ տըր թութտուր-
մուշ կիտէեօրսըն:

—Զիւնքի ագլըմա տօգունաճաք
եալաշ եալաշ տա օնուն իշին:

—Մեղայ Յիսուտում, Յլլահա շիւ-
քիւր չըլտըրաճաք նէ վար:

—Ազլահա էմանէթ նէ եօք քի, նո-
յեմիեր այընա կիրտիք, իստէր իս-
տէմէզ գէօյտէն էնէճէեիլ...

—Ելպէթտէ էնէճէյիլ, գըշըն
պուրտա գալաճաղըտըք զայէր:

—Եյի ամա, գասապ, էթմէքնի,
զարզավաթնը, սունու, պագալ պա-
լագնը, պունլարըն հէրսի բարա իս-
տէր, ալմատըտան սօղրա կէօշիւ
պըրագմազլար քի էնտիրէլիմ:

—Նէ հատտինէ, պունլար գօմի-
սիօն չալուշու տըր զահէր:

—Դէկէ գօմիսիօն չալուշու օլա-
ելըրլար, էլէր չէօփ բարասը պօր-
ճուն վար ըսա վէրիրսին եօփոս պիր
կէօչ թէզէրէսի ալլըրուն պիթէր կի-
տէր:

—Եյ պունլար նէ եաբար քի . . .

—Նէ եաբաճաքլար, էկէր բարա-
ել վէրէմէզսէն բէզալէթ չըքարըրլար:

—Եյ արթըք պիլմէմ, սէն պանա
սէզօն իշին պիր ֆիստան ըլա, պիրտէ
պիր չիֆթ պօմին ալտա, նէ եաբար.
սան եաբ:

—Պագալ գասապը նասըլ էտէ-
լիմ:

—Հէր վագթը նասըլ էտէրսէն
կէնէ էօլէ եաբ . . . էօփ . . . մէուա-
գըմ չըգտը նէ, աղզընըլ պիր եօդա
ալըմըշ, նէրի տէրսէմ եօք տէր, պու
տա եէնի տէրթ օլտու զայէր . . .

—Եէնի տէյիլ էսկիտէն տիր տմա
տիշիմի սըքըպ աման ալէմէ կիւիւնն
օլմաեալըմ տէեօրուտըմ, շիմտի ար-
թըգ կիւվէնէճէք տալ գալմատը:

—Օքի պէօլէ տարտայըտըն ըսա,
քէօյէ նէեէ կէլտիք, Պէյօղլունտա
եէրիմիզտէ օժուրայըտըք :

—Սանա պին տէֆա սէօլէտիմ
պէնի տիյնէմէտին:

—Գա պէն սէպէպ օլտում գէօյէ
չըդմաեա:

—Եա քիմ սէպէպ օլտու, մին-
պահաթ Պէյօղլունտա օժուրմամտէյի
աեաք պասան քիմ իտի, պաշըմա օ
գատար իշիլէր եաբուն քի պէնտէ
մէճպուր օլտում պուրտա էվ թութ-
մաեա:

—Եյի եա, ֆէնա մը օլտու, զա-
յիֆլանմը կիւն կիւնէ էրիկօրըտըն
պագ քէօյէ կէլէլի նէ գատար իւսթէ
դօյտուն:

—Իւսթէ դօյտու ամա վիւճութիմ
տէյիլ, պօրնլարըմ իւսթէ դօյտու,
հասըլը էկէր սէն պանա եար օլսան
ըտը պիզ պու հալէ կէլմէզ իտիք:

—Աման Անտօնիկ աղա չօնուգճա
լագըրըլար տիյնէեմէմ, շիմտի եա-
րընա Օհանազալարըլա ծըրնը սու-
եունա կիտիլէճէք պէրապէր կէլիրսին
եօքսա իշին վար էնէճէքմիսին:

—Եօք էնմէեէճէյիմ. պէնտէ կէ-
լիրիմ, եէյէլիմ, իշիլիմ, ճիւմպիւշ
էտէլիմ, գատընլար հէլպէթ պիր չէյ
պիլիրլէր քի տիւնեա երգըլսա վա-
զիֆէլիրի պիլիլ տէեիլ:

—Ամա նէ գատար օլսա Անտօնիկ
աղա, էրքէք գըսմը իշինէ կիւճիւնէ
մուգայէտ օլմալը :

—Պօշ լագըրտը էֆէնտիմ, զէփ-
րինէ ճիւմպիւշիւնէ պագմալը, ար-
թըգ պունտան սօղրա պիր աղ տա
պէն էլլէնճէմէ պագաճաղըմ:

—Եպէ գիմ պաքաճաք . . .

—Պու գատար վագըրթ պէն պաք-
ալըմ պիր աղ տա սէն պաք :

—Գա պէն էրքէյիմ զայէր :

—Գէրամէթ պըյըքտայըսա, պու
կիւնտէն թէզի եօք, ալշունլարը թաք
պուրնունուն ալմընա պիր աղ տա
տիւշիւնմէնէ պաշլա :

—Գասապ էթմէքնի բարա իստէր-
էրսէ նէրտէն վէրէեիմ:

—Եալաշ եալաշ տէ :

—Եալաշը տիյնէրլէր զահէր . . .

—Բէք սէօլէ :

—Գա ճանըմ սանա պու կիւն նէ
օլմուշ, տիվանէճէ լագըրտըլար էտէ-
եօրսուն :

—Պիր ատամըն գարշըսնա լա-
գըրտը աղնամազ պիրի չըգարսա նէ
օլուր, իշտէ պէօլէ տիվանէ օլուր,
սանա պին քէրէ տէտիմ քի, իշէրիմ
տուրկուն տուր արթիյէ մէսարիփէր
իտէճէք վագթը տէյիլ, պէնիմ լա-
գըրտըլարըմ սանա սու սէսի կէլի-
եօր :

—Օքի պու տէրէճէ տարտայը-
սան, նէ եաբաելմ նալլէթ օլսուն նէ
ֆիսթան իտէրիմ նէ պօթին, սէն
բահաթ օլմատըքտան սօղրա պէն զ-

յէր տուրուաք քէյֆ էտէնէ յիմ:

—Պէս քէնտի ըահաթլըլըմը տիւշիւմէմ, իէլրուտէ չօլուք չօնուղումուղ րահաթ էժուին, չալըշըլըմ պոււ

—Ախ Անտօնիկ աղա պէնի ֆէնաթափիյաթլը պիր գատըն սանմա, ելուզէ լքմը պիր չօնուք եէլրինէ գոյ. զիրա շիմտիեէ գատար հէր իսթէտիքէրիմի եաբտըն պէնի պէօյէ ալըշտրտըն, օ քի վագթըն եօք իսէ պու կիւնտէն էգօնօմիյի էլէ ալըրըզ, ինշալահ իէլրուտէ իշինէ պիր քեար աշքըլըշը կէլիր պու սըդընթըտան գուրթուլուրըն:

—Թէշքքիւր էտէրիմ պէնիմ սէվկիւլիւ էլէն իմ, հագլըսըն, սէնի պօշմէսարիքլէրէ ալըշտըրան պէն օլտում հէր նէ տէտին իսէ եաբտըմ շիմտիտէ քէնտի թէշվիքիմտէն թէշքքիւր իթմէքտէ յիմ տիյէրէք զէվճ ու զէվճէ պիրիպիրինտէն ավթլըգ տիւմէկէ պաշատըլըլար:

Թիլվագը տաքէք չօք տէֆալար, գատընլարըն միւսրիփիքլէրինէ էրքէքլէր տիր սէպէպիյէթ վէրէնլէր.

ԳԼԹՐԻՉԱՄ

Բարիզ խասմանէլէրինին պիրինտէ սապահլայըն պաշ հէքիմ կէլիպ խասմէլէր միւտիրինէ սօրտու:

—Թաշ վէփիյաթ վար պու կիւն:

—Տօքուզ էօլիւմիւզ վար տըր:

—Պէս օն էօլիւ օլաճաք տիյէ ումարըտըմ:

—Հագդընըզ վար էֆէնտիմ, ֆագաթ պիրի, վէրտիզինիզ իլաճը ալմատը:

Ատի լօգանթանըն պիրինտէ:

—Կարսօն պուրաեա կէլ տէտի հիտտէթլէն միւշէլէրիէրտէն պիրի:

—Պուեռուռուն էֆէնտիմնէ էմրինիզ վար:

—Պու կէթիրտիզին բէյնիրին նէ թատը վար նէ թուղու վար, նէյիմ տէր սանքիմ:

—Օն բարալք բէյնիր նէ տէսին էֆէնտիմ, հուզուրունուղտա ուղուն նութդլար՝ մը իրատ էժուին:

—Հայէթ ճիւնիւնին պիրի, էվէլի կիւն քէնտի էսկի տօսթլարընտան պիրինէ բասթ կէլէրէք, աղ միւտտէթ զարֆընտա տօսթունուն փէվքէլատէ շիշմանլանտըլընա թաճիւպ իտէրէք տէտի:

—Վայ պիրատէր պու նէ՛ հալքէսալ էթմիշսին, սէնի պու տէֆա կէօրտիւմտէ, ատէթա ծէվ այնասընտա ագունը կէօրիւեօրում զան էթտիմ:

—Բագընը քէստիմ իշմէեօրում տա, օնտան պէօյլէ շիշմանլանթէռում:

—Վազ կէշ Ալլահը սէվէրսէն, սէն եինէ ըագըն իշմէեէ պաշլա:

—Ալլահ էթմէսին, ըագընը իշմէելի Փայտասընը կէօրիւեօրում, եէնտիտէն նէյէ պաշլուրը, հաթտա պէնի տօսթ պիլիրսէն սէնտէ իշմէ պաք պէն էօրիւմնէք կիպի իտիմ, Ալլահա էմանէթ ֆըլքեա տէօնտիւմ:

—Ատամ սէնտէ, իշմէենպ տէ պէօյլէ սէնին կիպի շիշէ, շիշէ բաթլաեանզըմա, միւքէմմէլ ըազը իշիպ չաթլասամ տահաւ իյի տիր:

ԻԼԱՆԸ ԱԴՑԼ Ի ԶՑԻՎԱՃ

Ղազէթալարտա իլաճաթ վասըթասը իյէ ղէվճ եա զէվճէ արամաքը Ամէրիկատա բէք չօք օլտուղու կիպի, պու արա Ալմանիատա տախի մէզքիւր ատէթ ֆէվքէլատէ եահըլմըշ տըր: Պու կիպի ագտը իզտիվաճարըն նէ տէրէնէ էհէմմիեէթ քէսպի իթմիշ օլտուղունու ամիտէքի ֆըլքրատան գուայնա անլաշըլըր:

Մրանքքօթլու պիր տէլիգանլը էվէնմէեէ լքըլըշըրաք, միւթէպէր զազէթանըն պիրինտէ կիւզէլ վէթէրպինէլի պիր գըզ իյէ էվէնմէք արզուսինտէ պուլունտուղունու, վէ սէրմէթի օլուն օլմասըն էհէմմիեէթ վէրմէենէկինի միւպէեին պիր իլաճ նէշը իթտիրիլ:

Իշպու իլաճը միւթէպէր պիր գումար տէլիգանլը, եալընըզ նէփսի Ալէմանիատան 3648, վէ մէմափէք սաեիրէտէն 2157 էկման 5785 գըզըր թարափընտան թէքիփնամէլէր ախզ իտէր:

Պու գըզըրտան 1827սինին սէրմէթի սկուլունմաերպ, քալան գուստը լուրըն իսէ 1000 մարգտան 200պին մարգ մըքտարը սէրմէթէրի պուլընտըլընը պիլտիրմիշէր տիր:

Վիրուտ իտէն մէքթուպպարըն 278ի իսթիհզա եօլու եազըլը իմիշ, ֆագաթ տիկէր 5807 գըզըրըն մէքթուպպէրինտէն 3112սի, սահիպէլէրինին բօրթթէլէրինի շամիլ պուլունարք, մէքթում տէլիգանլը մէքթիւր բօրթթէլէրի սահիպէլէրինէ կէրի կէօնտէրմէք իշին 800 մարգ բարա սարք էթմիշ տիր:

Իշպու էվէնսէկէ թալիպիլ 5785 գըզըրտան, նիհայէթ Հանօվրալլ էվէնմէսի միւշքիլ տիր, հալպու քի Ալէմանիատա էվէնմէեէ շըքըշան պիր էրքէյէ 5—6 պին զէնկին վէ Փըքարա գըզըր թալիպ չըդըւեօր տօղուսու 200 պին մարգ ֆէնա բարա տէյիլ ամա, շիմտի էվէնմէք իշին թէրքը վաթան մը էթմէլի, էյսիմի, պիր գաք սէնէ տահա պէքեար եաշատըրտան սօղրա, էօլիւ վէրմէլի վէսսէլամ:

Իւսկիւտար հարկիգէտէկեանը իշիւն թարաքը հազրէթը Բատիշահիտէն լութքէն ինայէթ վէ իհսան պույըրլան վէ վիւթէլայի ֆիխսամ հազարթըյլա պազը զէվաթ թարափընտան վէրիլէն իյանաթը միւպէյին տէֆթէրին մապատը տըր:

Կը Բր. էվէլճէ իլան օլնան 454221—16
(Պու տէֆա վիրուտ իտէն)

Իւպհէթլու տէվլէթլու Խայրէտտին բաշա հազրէթլէրի ճանիպինտէն 4000 8էվէթլու Հալիմբաշ հազրէթլէրի ճանիպինտէն 5000

Սու շիրքէթի մէմուրի-յէթ ճանիպինտէն 1080 Սաատէթլու Սիմոն պէյ էֆէնտի հազրէթլէրի ճանիպինտէն 500

Մազիկ կազէթասընըն պիր կիւնլիւք հասըլամ թէթիա պիլու ճանիպինտէն 355

Մազիկ կազէթասընըն պիր կիւնլիւք հասըլամ թէթիա պիլու ճանիպինտէն 242—20

Հարիգէտէկեանը թէհի իհմիյանլարը զըմնանտա պահանդան պիր գիրութ օլընան գուրապան տէրիլէրի էսմանընտան 462498—36

**ԵՎԱԿՐԱ ԳԱՐԱԾ ԱՆՍԻՒՄ ՍԻԿՈՒՐԱՅ ԳՈՒՄ-
ՍՏԱՆՊՈԼ ՎԵ ԱՆԱՏՈԼՈՒ ԻՉԻՆ ՄԻՒՏԻՒՐ ՎԵ ԱԶԵՆԹԵ
ԱԼՔԲՍԱՆԴՐ ԳՈՒՄՄՈՒԴԻ
LA ROUENNAISE**

1837 ՏԵ ԹԵԿՍԻՍ ՕԼՈՒՆՄՈՒՇ
ՍԵՐՄԱՑԵ 4000,000 ՖՐԱՆՔ
ԻՆԺԻՆԵՐ ագչէսի տախիլի հիսապ անկիլ տիր
L'INDUSTRIELLE
ԵԱՆԿՐՆ ՇԻՐԵՍԻՆՑԼՆ . . . 1,500,000 ՖՐԱՆՔ
ԱԽԸԼ ՍԵՐՄԱՑԵ . . . 5,000000
LA CAISSE D'ASSURANCES MUTUELLES
ԵԱՆՂՋՆ ՄԱՌԱՄ ՎԵ ՀԱՅՎԱՆԱՎ ՏԱԽԻԼ ԱԽԿՈՒՐԺՎ ՕՂՋՆԱՐ
ԹՎԱՎԻԼՎ ՄԱԼԻՒՄԱՎ ԱԼՄԱԳ ԽԱՄԷ ՀԵՆԼէՐ ԳՎԱԼԱՎՄԱՏԱ ԳՎԱՐԱՆՄԻՒ-
ՆԱ ՊՈՎԱՂՋՆ ԼԵՆ ԽԱՆՂՋՆ 1, 2, 3, 4, ՆՈՄԵՐՈԼՈՒ ԽՏԱՐԷԽԱՆՆԵՐ
ԹԵՄԻՓ ԻԹՄԵԼԷՐԻ .
ԵՏԻՐՆԵ ՎԵ ՇԱՐԳԻ ՌՈՒՄԵԼԻ ԱԶԵՆԹԵ ՎԵ ՄԻՒՏԻՒՐԻ
Գ. ՏԵԼԻԳԱՐԹՈՒ

ԲԼՅՈՒ ԳՈՃԱՊԱՅԵԱՆ

Բ. ԳՈՃԱՊԱՅԵԱՆ, ԷՈՂԻՆ ԻՆ ՋՐԵ ՎԵ
ՀԱՋՐՈ ՀԵՐ ՆԵՎ ԿԵՍՄԵՐԵՐ ՊԱյԵԹ ԷՀ-
ՎԵՆ ՓԻՐԱԹ ԻՆ ՋՐԵ ԽԱԲԱՐ ՎԵ ՄԵՐԱ-
ՄԵԹ ԽՄԷՐ ՄԻՌ ՀԵՐԵՐԻ ԹՎԱՐԱՓՐՆ ՄԱՆ
ԱՐԱՐՋՆ ՕՂԱՆ ԿԵՍՄԵՐ ՎԵ ՍՈՂԻՐԵ ՊԵ-
ԼԵՆԻԼ ՄԵՏԻՐԻ ԽԱԴ ՄԻՐ ԿԵՐՈՎԵ Խ-
ՊԻՆԸ ՎԵ ԷՆ ԻՒԻ ՊՈՎ ՎԵ ԻՆԻՄԻ ԵԱ-
ԲՐԱՐ ՄԱՀԱԼՐ ԽՏԱՐԷԿԱՆ ԳՎԱՄՄԱՏԱ
ԵՒ ՔԱՅ. ՊԱԼՄԸՐԸՐԸՄԱ Ն. 52 ՄԱՂԱ-
ՊԱՄԱ ՄԵՐ.

ՎԱՅՐԿԵՆԱԿԱՆ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՅՑԵՏՈՄՍԻ

ԼԱՎԱԳՈՅՆ ՔԱՌ ԹՈՆԻ ՎՐԱՅ Ա-
ՄԵՆ ԼԵՊՈՒԱՎ ԿՎԱՄԱՄԱՏՈՒԻ
ԽԳԻՆ 100 ՀԱՄՐ 10 Պ ՀԵԿՆ.
ՊԵՄՔ Ունեցողները պէտք է
դիմեն Գ. Պաղտատլեան Մը-
պարան Յակոբեան խան

Թիւ 13 Կ. Պոլիս :

— 40 —

ՊՈՒՆԱՅՆ ՄՈՒՐԱՄԱՆ ՔԱՆԻԳՍ ԱռԱՐԿԵց թէ
ԲԻՆՔԸ ԿՈՄԱ ՀԵՐ. ՀՈՎՃԵ ԿԸՍԵՐ ԱԱ, ԳԵՐ ԿՈՄ-
ԱԲՆ ՀՈՐԸ ՉԱՍ ԿԸ ՆՄԱՆԻՔ, ՀԵՏԱԿԱՐԱՐ ԿՈՄԱ
Է.Ք : ԳԻՄՆԱԼՈՎ ՈՐ ՄԻՐՈՋԸ ԽՈՍԻԼՆ ԱՐԳԻԼԵԽԱԼ
Է, Նշանացի ԽԵՂԿԱՄԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԿԸՆԵՐ.

ԵՎԻՖԻՄԵՐ ԱՐԳԻՒՐԻՆ ՄԱՆԿՈՒՄԵԱՆ ՕՐԵՐՆ ԿԸ
ՆԿԱՐԱԳՐԵՐ. ԱԱ ԱՎԱՄԱՆԵց թէ ԱՐԳԻՒՐԻՆ ՄԱՅ-
ՐԸ ՄԵԽԱՃ ԷՐ ԽԱԼ ՀԱՅՐԸ ԿՈՄԱ ՄԸ ՄՈՆՇԵԼԻՒ
ԽԱՐ ՆԱՆԱԲԻ ՊՂԵԱԿԸ ՔՎԱՇՈւԱՃ ԱռԱՆՃԲՆ ԿԱՎ-
ՐԵՐ և թէ ԱՐԳԻՒՐԻՆ այս ուղեւորութեանը
շատ գեմ կեցած էր, սակայն որդւոյն թա-
խանճանացը չը կրնալով գեմ կենալ, հաւա-
նաճ էր վերջապէս. և փիլիսոփայօրէն կը յա-
ւելուր. ահաւասիկ օրինակը, հայր մը միշտ
իրաւունք ունի, եթէ գեր կոմար անսար կոմ-
անի խրատուցը և չը յամառէր, այս փորձանքը
չէր պատահէր.

ՍԻՄՈՆ ՉԱՄ ԿԸ ՄԻՐԵՐ պատերազմներու նը-
կարագիրներ ընել, որ իւր տիրոջն՝ գեր կոմ-
անի հետ գտնուած էր. մեծ աւիւնով մորիկ կը-
ներ ԵՎԻՖԻՄԵ պատերազմական այն շահատա-
կութիւններն, որոց գիւճազնը ԱՐԳԻՒՐՆ էր :

ԱՐԳԻՒՐ օրըսոօրէ կապաֆինէր, այս շու-
տափոյթ ապաքինութիւն տեսակ մը տխրու-
թիւն կը պատճառէր ԵՎԻՖԻՄԵ, ամեն առաւոտ
տոքթէօր Կիւյեան կայցելէր և գրեթէ ամեն
անդամ Տիւ Պէյէ կոմար միատեղ կուգար :

— 37 —

ՉՃԵՂ ալ գոհ պիտի ընէ, սակայն . . ո՞ւր
պառկի յաւելցուց կոմար իւր չորս կողմը գի-
տելով :

— Ոհ կամ հոգ մի ընէք, պարոն Սիմոնի
համար բազմոցին քով գետինը անկողին մը կը
պատրաստենք :

Այսպէս ամեն ինչ կարգադրուելէ և բը-
ժիշկը Արդիւրին վերը պատատելէ ու պէտք
եղած հրահանգները տալէ վերջը, պատ-
րաստուեցան մեկնելու :

Տիւպէյէ կոմար յիսուն գաղիական ոսկի
թողով սեղանին վրայ, խնդրեմ ըսաւ Մու-
րատնայի, առանց խնայողութեան գործածե-
ցէք այս ստակը, գեր կոմար շատ հարուստ է,
ձեր և իւր պիտոյից համար բաւական ստակ
ունի :

— Իրեն համար բան մը պակաս չը պիտի
ըլլայ անհոգ եղիք կոմա ըսաւ Մուրատնա :

— Ասկէ զատ չնորհ մը պիտի խնդրեմ
ձեղնէ :

— Հրամայեցէք կոմա :

— Զիս ձեր բարեկամացը կարդը գասե-
լով, պիտի ներեք անշուշտ որ մերթ ընդ մերթ
ձեղ տեսութեան գամ :

— Զեր վեմութիւնը մեծ պատիւ կընէ
ինձ ըսաւ Մուրատնա գլուխը խոնարհելով :

— Ես ալ չնորհ մը պիտի խնդրեմ ըսաւ

Տ Օ Դ Թ Է Օ Ր Օ ԳԱԲԱՄՄԱՃԵԱՆ

Տօղթէօր Օննիկ, կ. 8. Գաբամմաճեան
էֆ. որ ուսումնասիրած է մասնաւորապէս
ներքին . մորդային և կոնաց հիւանդու-
թիւններն պատիւ ունի ծանուցանել Ար-
գոյ Հասարակութեան թէ՝ հիւանդ կ'ըն-
դունի ամէն օր Եէնի-Գաբառ Ալ-Պյաճը-
լար բողոց 40 թիւ իւր տան մէջ և կը
գտնուի ամէն չորեքշաբթի և շաբաթ օրէ-
րը ժամը 8. նէն վերջը Պահճէ-Գաբառ
Զալրդեան Պօղոս էֆէնտի դեղարանը :

Զրի խորհրդակցութիւնը ժամը 8 էն
9. ամէն կինքարթի իւր ըրնակարանը և
երեքշաբթի օրերը Եսայեան Ճիշտինի է-
Փէնտիի դեղարանը ի Սամաթեայ :

ԽԱԶԻԿ ԷՖԻՆՃԵԱՆ

Մ Օ Տ Ի Ս Թ Ա

62 ԳՈԼԱԹԱ ԵԽԻՔՈՒՔ ԳՈԼԱՑԸՐԸ 62

Իշպու Մօտիսթա մաղաղասընտա
հէր նէվ փիսիմանլար վէ Բարիզին սօն
մօտա շաբկալարը եարըլըր :

Վաֆթիզ թագրմարու , շաբկա վէ
սայիրէ իշին զալէմ զորիփ թիւ վէ
չիշերէր, կէլինլիք կրիլանթալար, զէն-
նէ իշին կիւտէրի թէնեէ վէ քէթէն վէ

իրէրի էլտիվէնլէր , էրքէք չօճուքլար
իշին շապկայար սաթըլմագուա ալըր
իշպու մաղաղայա թէշրիփէ բազ-
պէթ պույուրաճաք զէվաթ , կէրէք
եարտրաճաք Փիստան վէ շապկալա-
րուն պիշմինճէ վէ կէրէք Փիյամլա-
րըն էնվինիյէթինճէ Փէվգէլատէ մէմ
նուն օլլըր :

ԵԶԱԿԻԾՆ ԱՌԻԹ

Ընթերցասէր Հասարակութեան դիւ-
րումիւն մ'ընծայելու նպատակաւ պատ-
շաճ դատեցինք մեր գրատան սեփական
գրերէն հետեւեալներն ի վ ճառ հանել
մեծագոյն գեղչերով :

Գին Հին նոր
Գաղտնիք հաւատաքննութեան
պատկերազարդ .

Բերայի Դիշերներ, վեպ հեղ .

Աբրա Գննաթանթէն, վէպ
թրգ .

Թուարանիւթիւն ընդհ. 2հար.

Առողջութանութիւն ամուս-
նութեան

Հազար և մի առարկաւոր
բանք .

Բնական պատմութիւն նախ-
նական .

Համառօտագոյն բառարան
Հայ. Գաղ. հանդերձ զը-
րուցարութեամբ .

Բառգրքուկ հայ. գաղ.
Նոր քերականութիւն հայե-
րէն .

Ընթերցարան պատկերազարդ
Անկանոն բայեր զազ. եպ.

Ըգունենութիւնք > >
Նարեկ պատկերազարդ փո-
քոր ոսկ .

Նարեկ մեծադիր .

Աղբան բազմապատկեր փոքր .

Առաջնորդ անգութեամբ .

Գեղագրութիւն Հայկական :

Գնել ուզողները պէսք է դիմեն մեր
գրաֆունն Յակոբեան խոն թիւ 13 : Գա-
ւառներէն յանձնարարութիւնք կընդուն-
ուին պայմանաւ որ 50 դրչի գումարէ
պակաս չը լինին :

Գ. ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ

ՏԵՐ ԵՒ ՏՆՈՒԿՆ

ԱՆՑՈՆ ԱԱԲԱԵՐՆ

ԽՄԲԱԳԻՐ Յ. Մ. ՀԱՅԵԱՆ

— 38 —

Կիւյեան ժպտելով , բայց իմ խնդիրքս բարե-
կամութենէ զատ արհեստի նկատմամբ է , խրնդ-
րեմ սովորեցուցէք ինձ թէ ինչ սպեղանի էր
վերքին վրայ դրածնիդ որ այսպէս անվրէպ
մահունէ մը ազատեց մեր սիրելի դեր կոմար ,
քանզի վերջապէս այս աստիճան վոտանդաւոր
վիրաւորեալ մը բժշկական օրինօք , անպատ-
ճառ պիտի մեռնէր :

Պարոն կիւյեանին այս աւիւնը ամենուն
ծիծալը շարժեց :

—Պարոն կոմս ըսաւ Մուրատճա ժպտե-
լով . ասկէ վերջը պատեհութիւն պիտի ու-
նենանք ստէպ տեսնուելու , ուրիշ անդամ կը
բացատրեմ ձեզ նորա պարունակութիւնը :

—Սիրելիդ իմ դեր կոմս ըսաւ Տիւ Պէյէ
կոմս հիւանդին դառնալով , տոքթէօրը ձեր
մահունէ ազատելուն վրայ վերջին աստիճան
կատղած տեսնելով , հանդարտ սրտիւ կը մեկ-
նիմ . անմիջապէս Սիմոնը պիտի զրկեմ , վաղը
դարձեալ կուգամ :

—Եետոյ խօսքը օրիորդ Եւփիմէի ուղղե-
լով ըսաւ :

—Օրիորդ բոլորովին ձեզ երախտապարտ
կը մեկնիմ . Արդիւր իւր կանքը կը պարտի
ձեզ , իսկ ես մեծանուն հօրդ արժանեացը վա-
յել պատիւր :

— 39 —

—Պարոն կոմս ըսաւ Եւփիմէ , մեր արժա-
նիքը շատ բարձր կը գնչատեք , մենք պարզա-
պէս մեր պարտքը կատարեցինք :

—Ահա այդ խօսքերէն իսկ բացայայտ
կերեկի որ այս տեսակ առաքինութիւններն ձեզ
համար սովորական բաներ են . ներեցէք , կը
մոռնայի , նամակը դեսպանատուն բերողն
ուը է :

Արդարեւ քիչ առաջ մեր վարպետ Մա-
նուէլը , իւր ներկայութեամբը վարձատրու-
թեան սպասող մը չը համարուելու համար ,
անձայն մեկներ էր :

—Դեռ հիմայ հոս էր ըսաւ Եւփիմէ բայց
կերեկի որ խանութը գացեր է :

—Կաղաչեմ օրիորդ այս սոկին իմ կողմէս
իրեն տուէք , իւր վարձքն է :

—Չեմ յուսար որ ընդունի կոմս :

—Այս ժամանակ աղաչեցէք որ իբր նուէր
ընդունի ըսելով . վերջին անդամ ողջունելէ
յետոյ տոքթէօր կիւյեանի հետ մեկնեցան :

—Ժամ մը վերջը , Արդիւրին վաղեմի սպա-
սաւորն ծերունին Սիմոն , եկաւ :

Վաթառն տարեկան ալեհէր՝ բայց դեռ
հուժկու ծեր մ'էր սա . զուարթաբնոյթ ֆրան-
սացի մը որ միշտ կը շաղակրատէր . եթէ նե-
րելի է ըսել , անմիջապէս տան մտերիմը եղաւ ,
պարոն կոմս կըսէր միշտ Մուրատճաի , ըն-

23

10 5

7 4

4 2

21/2

8 5

5 5

17 10

8 5

8 4

10 8

5 5